

Verslag Algemene Vergadering VSE

10 juni 2025, 19:30 uur, Rehobothkerk, Ermelo

1. Opening

Voorzitter Folkert Pama opent de vergadering met een welkom aan iedereen. Dit keer aan zowel de mensen in de zaal als ook de mensen die vergadering online volgen. Voor VSE is het vanaf dit jaar statutair ook mogelijk om de Algemene Vergadering online te volgen.

Gelezen wordt 2 Korintiërs 9: 1-15 waarna het lied: 'Groot is uw trouw, o Heer', Opwekking 123 wordt gezongen. Folkert Pama overdenkt kort de Bijbeltekst over geven en ontvangen en gaat voor in gebed.

2. Presentie en vaststellen agenda

De agenda voor deze avond wordt toegelicht en vastgesteld. Daarbij wordt aangekondigd dat bij het agendapunt over indexatiebeleid ook het woord wordt gegeven aan de voorzitter van de predikantenvereniging, ds. Tigelaar.

Er zijn 41 kerken in de zaal aanwezig en 25 online. In totaal dus 66 kerken.

Een speciaal welkom voor afgevaardigden van het bestuur van Steunpunt Kerkenwerk, de Raad van Toezicht en de Commissie Aansluiting VSE van de voormalig NGK kerken.

Ook een bijzonder welkom aan enkele nieuwe leden te weten enkele voormalig NGK kerken met een voormalig GKv predikant. De volgende kerken zijn in dat kader lid geworden: Doetinchem, Groningen - Tehuisgemeente, Rijsenhout, Rotterdam-Alexanderpolder en Zalk en Veecaten.

Op zaterdag 7 juni is een amendementen binnengekomen van de kerk van Soest-Baarn inzake het indexatiebeleid. Het bestuur vond in het korte tijdsbestek tot de vergadering geen gelegenheid deze te beantwoorden maar zal bij het agendapunt over indexatie aan de orde worden gesteld.

3. Introductie avond

a) Inleiding vervolg avond

De voorzitter blikt terug op de vorige vergadering en de ontwikkelingen tot nu toe. De agenda is bij punt 2 al nader toegelicht.

b) Vaststelling verslag AV 12 juni 2024

Het verslag wordt ongewijzigd door de vergadering vastgesteld.

c) Toestemming herbenoeming Herman van Dijk

In de vooraf toegezonden notitie is toegelicht waarom het bestuur Herman voordraagt voor een herbenoeming. In deze transitie is zijn kennis van vermogensbeheer onmisbaar. Het bestuur is dankbaar dat hij zich hiervoor beschikbaar heeft gesteld. Om die reden is vorig jaar ook Willemien Dee herbenoemd.

d) Benoeming Wim Martens

Vorig jaar werd het voornemen om het bestuur in aantal te reduceren besproken. Het bestuur is inmiddels ook in aantal gedaald. Toch komt het bestuur met de voordracht van Wim Martens als nieuwe kandidaat. Wim is afkomstig uit de voormalig NGK en heeft momenteel zitting in de Commissie Aansluiting VSE van de voormalig NGK kerken. Een specifieke opdracht die kennis en ervaring vraagt die Wim bezit.

e) Samenstelling Raad van Toezicht; toelichting herbenoeming RvT leden

Van de Raad van Toezicht is één lid aftredend en twee leden worden voorgedragen voor herbenoeming te weten Robert Jan Möhlmann en Frank Troost. Het rooster van aftreden is inmiddels dusdanig aangepast dat continuïteit kan worden gewaarborgd. In 2026 ontstaat de eerstvolgende vacature. Het bestuur en de Raad van Toezicht roepen de leden op alvast na te denken over mogelijke kandidaten.

De stembriefjes worden ingevuld (ook online kan worden gestemd) en opgehaald door de stemcommissie bestaande uit Greetje de Graaf en Bert Schalk. Aan het einde van de vergadering wordt de uitslag bekend gemaakt.

4. Vaststellen regelingen

a) Uitkeringsreglement

Deze avond is maar één regeling vast te stellen namelijk het uitkeringsreglement. De voorzitter geeft gelegenheid tot het stellen van vragen. David van Harten zal deze waar mogelijk beantwoorden.

Vraag:

In de indexering wordt gesproken over loonindex en prijsindex. Kunt u het verschil duiden?

Antwoord:

Voorheen was in het reglement ook al sprake van een loonindex en prijsindex. De loonindex was gekoppelde aan de indexatie van de traktementen (zoals door SKW jaarlijks gepubliceerd) en de prijsindex is het CBS cijfer op basis van inflatie. De prijsindex was leidend voor het vaststellen van de indexering op ingegane uitkeringen en voorziening voor slapers.

Vraag:

Beide indexeringsvormen hebben een maximum (1,5 en 0,75%). Staat deze verhouding vast?

Antwoord:

Ja, dit maximum en deze verhouding staat vast. Dit is voortgekomen uit de onderhandeling met de voormalig NGK in het kader van de hereniging tussen beide denominaties. Dit geeft vastigheid in het te plannen financieel beleid en het bepalen van de definitieve schuld. De prijsindex is de helft van de loonindex en als zodanig vastgesteld.

Vraag:

De koppeling met de ontwikkeling van de AOW en de algemene inflatie in Nederland wordt hiermee losgelaten? Wie bepaalt dan wanneer geïndexeerd wordt? Of is dit alleen nog afhankelijk van het geprojecteerde dekkingspercentage?

Antwoord:

Het loslaten van deze koppeling liet een ongewenst neveneffect zien voor de gehanteerde AOW-franchise waardoor de toezeggingen naar beneden zouden gaan bij 0% indexeren. Dit is nooit de bedoeling geweest. Daarom deze aanpassing. De indexatie is verder inderdaad afhankelijk van het resultaat, dus het geprojecteerde dekkingspercentage.

Deze aanpassingen zijn overigens van korte duur omdat vanaf 2027 het uitkeringsreglement grondiger wordt aangepast in verband met het sluiten van het fonds voor nieuwe opbouw.

Er zijn verder geen vragen en bij handopsteking worden deze aanpassingen vastgesteld.

6. Beleggingsbeleid

Willemien Dee en Herman van Dijk geven een update over het beleggingsbeleid. 2024 was een goed jaar met een rendement van 12,3 %. Met het jaarestreven van 4% is dit een goed resultaat. Extra gerendeerd heeft het geld dat is binnengekomen uit extra aflossingen. Aflossingen die in de loop van het jaar binnenkwamen hebben uiteraard niet een volledig jaar kunnen renderen maar laten wel een gunstig verloop zien.

De portefeuille heeft nog steeds een verdeling van 50/50 in respectievelijk obligaties en aandelen. Het beleggingsjaar werd verder getypeerd door:

- Goede bedrijfswinsten
- De opkomst van AI met een positieve invloed op technologie-aandelen
- Een gestaag dalende inflatie
- De oorlog in Oekraïne en Gaza
- Diverse politieke invloeden en wereldwijze onrust.

In een grafiek met gemiddeld rendement wordt aangetoond dat VSE al enkele jaren boven het streefrendement van 4% zit. Het rendement op dit moment (medio 2025) is iets negatief, -/- 1%. Vooruitkijkend is de handelsoorlog die door Trump is gestart de grootste onzekere en instabiele factor. Het sentiment is momenteel niet positief. Daartegenover is een stijging lange rente in de VSE waar te nemen en doen de technologiefondsen het nog goed. Het bestuur houdt samen met de klankbordgroep beleggingen en de vermogensbeheerder de vinger nauwlettend aan de pols.

Vraag:

In de wereld wordt momenteel meer geïnvesteerd in defensie en wapens. Weet VSE of er in het beleggingsbeleid een relatie bestaat met de wapenindustrie?

Antwoord:

VSE werkt met een beleggingsstatuut waarbij aangesloten wordt bij de code duurzaam beleggen. In dat kader zijn een aantal standaard uitsluitingen van toepassing waaronder wapens. Daarnaast is het zo dat de grootste bedrijven binnen de wapenindustrie privaat georganiseerd zijn. De kans dat daarin belegd wordt is dus zeer gering.

7. Financieel huishoudelijk

a) Terugblik 2024

Gert van de Kuilen geeft een terugblik op 2024 a.d.h.v. kengetallen uit de jaarrekening. Zowel het aantal kerkleden als het aantal actieve predikanten daalt volgens de trend die al enige tijd zichtbaar is. De gemiddelde leeftijd van predikanten stijgt.

Het aantal uitkeringen is gestegen tot 118% ten opzichte van het aantal actieve predikanten. Het eigen vermogen steeg aanzienlijk door het goede beleggingsjaar. Het nominale dekkingspercentage steeg naar 73%. De vooruitbetaalde bedragen van kerken n.a.v. de voorlopige schuldnota's zijn hier niet in meegenomen.

Het reële dekkingspercentage is met 10% gestegen naar 63%. Dit percentage is van belang voor de schuldnota's bij het sluiten van het fonds. Daarin zijn de toekomstige indexeringen verwerkt.

De baten en lasten laten ook een positief resultaat zien.

b) Stand van zaken voorlopige schuldnota

Er is voor ruim 48 miljoen aan voorlopige schuldnota's verzonden aan de kerken, waarvan t/m mei 2025 al 24,2 miljoen euro binnen is gekomen. Het bestuur is bijzonder dankbaar met deze tussenstand. 79% van de kerken heeft inmiddels geheel of gedeeltelijk afgelost. Van het totale openstaande bedrag is er 54% ontvangen. Deze aflossingen worden in de jaarrekening gepresenteerd als langlopende schuld en zijn niet bij het vermogen opgeteld. De schuld is immers nog niet definitief.

Vraag: Fijn te horen dat er zoveel kerken zijn die al een aflossing deden. U bent ook positief over hetgeen nu ontvangen is. Maar heeft u zicht op kerken die niet aan deze verplichting kunnen voldoen waardoor het bij andere kerken tot naheffingen kan leiden?

Antwoord: Het is niet ondenkbaar dat er een aantal kerken zijn die moeite ondervinden in het aflossen van de schuld. Dit zal overigens niet leiden tot naheffingen vanuit de VSE. Mochten er tóch problemen ontstaan om aan de aflossing te kunnen voldoen zal er vanuit de kerk een beroep worden gedaan op de regionale vergadering (gericht op de voormalig Gkv kerken). Echter deze signalen zijn nog niet ontvangen. De schuld wordt pas per 2027 definitief met een aflossingshorizon tot 2040.

c) Begroting 2025

Gert van de Kuilen licht de begroting 2026 toe. Deze begroting is ook te vinden bij de stukken op de VSE website.

d) Vaststellen 'besluiten':

De jaarrekening en jaarverslag 2024 en de begroting 2026 worden ongewijzigd en unaniem vastgesteld. De vergadering verleent decharge aan de penningmeester en het bestuur voor het afgelopen jaar.

8. Indexatie en quotum

a) Algemene informatie en communicatie over het indexatiebeleid

Het bestuur zond vooraf aan de leden een memo over het indexatiebeleid en de signalen die het bestuur hierover ontving. Ook heeft het bestuur toegezegd in contact te treden met de emeriti predikanten via de predikantenvereniging. Dit heeft mede geleid tot de inhoud van deze memo. Geconstateerd is dat de kennis over de historie van het huidige indexatiebeleid en de rol van de zorgplicht daarbij snel weglekt. Daarom is herhalend communiceren van groot belang.

Wijziging van het indexatiebeleid heeft grote lange termijn gevolgen voor de voorziening die gereserveerd moet zijn en dus voor de bijdragen van de kerken. Dit vereist extra zorgvuldigheid temeer ook omdat de huidige afspraken gemaakt zijn in het kader van de hereniging met de voormalig NGK-kerken. Een besluit over indexatie kan dan alleen door de kerken worden genomen. Daarbij is het wel goed het geluid vanuit de emeriti in acht te nemen. Om die reden wordt het woord

gegeven aan ds. Tigelaar als voorzitter van de predikantenvereniging die voor deze gelegenheid in het bijzonder de emeriti vertegenwoordigd.

Ds. Tigelaar dankt allereerst de vergadering voor de gelegenheid die hij krijgt om de signalen van emeriti te delen. Hij mag deze avond samen met emerituspredikant Dronkers (mede bestuurslid van de predikantenvereniging) te gast zijn.

Zijn betoog bevat samengevat de volgende punten:

- Uitleg wie de predikantenvereniging is (oorsprong vanuit GKv) en inmiddels een beroepsgroep onderdeel van het CGMV. Predikantenvereniging onderhandelt al jaren met SKW over de materiële regelingen voor actieve predikanten. Daarin heeft de emeritaatsregeling en de rol van emeriti een marginale plek.
- Emeriti hebben feitelijk de kerk waaraan ze verbonden zijn als enig aanspreekpunt. Daarom is het nu vooral bijzonder om met elkaar in gesprek te zijn over deze onderwerpen. Er is bereidheid om naar elkaar te luisteren.
- VSE is geen pensioenfonds. Emeriti zijn geen deelnemers. Alles verloopt via de leden-kerken. Daarom zijn we als predikanten nooit eerder betrokken geweest bij VSE vergaderingen.
- In het overleg onlangs was het goed om te inventariseren wat er speelt en hoe zaken geregeld zijn.
- Een emeritus ontvangt zijn uitkering van de kerk. Na emeritaat ontstaat er logischerwijs wat afstand tussen de emeritus en de gemeente. Dit geeft het gevoel dat daarmee de positie wat verzwakt en het lastiger wordt gesprekken over bijvoorbeeld indexatie aan te gaan. De afhankelijkheid van de plaatselijke kerk bevordert niet altijd de openheid. Een kerk verwijst bij een vraag vaak door naar de VSE. Een beetje het "kastje naar de muur effect".
- Aan de andere kant ontbreekt het bij predikanten ook aan kennis. Over het systeem, de opbouw en de indexatie. De predikantenvereniging wil inzetten op meer kennisoverdracht met ondersteuning van het VSE bestuur.
- Zoals het VSE bestuur al aangaf; er lekt ook kennis weg bij de kerken door het verloop van vrijwilligers. Bijvoorbeeld over de informatieplicht die kerken hebben richting hun predikanten en emeriti. Ook dit punt krijgt aandacht.
- Momenteel is de indexatie een heikel punt. Wel in de wetenschap dat kerken moedig zijn om veel af te dragen om de dekking op peil te krijgen en om de toekomstige uitkeringen te bestendigen.
- Toch wordt bij de indexatie iets pijnlijks ervaren. Juist nu met de hoge inflatie. Die hoge inflatie was misschien niet voorzien bij de totstandkoming van het huidige beleid maar de vraag is wel; moet dit zo blijven? Wordt de rekening van de eenwording niet teveel bij emeriti neergelegd?
- Met deze inbreng en dit beeld hopen we bij te dragen aan een constructief gesprek met elkaar.

Vraag: In het verlengde van de inbreng van ds. Tigelaar vraag ik ook aandacht voor de uitkering voor arbeidsongeschikte predikanten. Door het niet meerekenen van de ZvW gaat de predikant er veel meer op achteruit dan dat het reglement VSE beoogt.

Antwoord: Dit punt zal nader worden bekeken en ook samen met SKW worden besproken.

Opmerking uit de zaal: een compliment voor de bijdrage van ds. Tigelaar waaruit blijkt dat het gesprek op een goede wijze is opgestart.

Folkert Pama sluit af door te melden dat het onderwerp breed leeft. VSE ontving van Soest Baarn een amendement. Deze kon nog niet door het bestuur behandeld worden.

Soest Baarn licht het amendement toe:

- Allereerst wordt in dankbaarheid geconstateerd dat de financiële resultaten tot nu toe goed zijn en het aflossen van de schuldnota's voorspoedig verloopt.
- In dat kader doet de kerk het voorstel om de 0,75% indexatie niet te fixeren maar om het volledige resultaat boven de 100% dekkingspercentage te gebruiken voor een hogere indexatie en/of een inhaalindexatie.

Reactie bestuur: Het voorstel is duidelijk. Dank daarvoor. Een financiële onderbouwing is hier niet in uitgewerkt. Het bestuur zal samen met alle andere signalen ook deze brief behandelen.

b) Geprojecteerd dekkingspercentage en indexatie 2026

Edwin Meijer geeft toelichting op het geprojecteerde dekkingspercentage. Het vermogen van VSE wordt afgezet tegen de verplichtingen van VSE. Dit wordt naar de toekomst toe geprojecteerd. Als er meer vermogen is dan de verplichtingen, dan wordt er indexatie toegekend. De uitstaande schuldnota's en de reële schuld worden hierin meegenomen waarbij rekening is gehouden met de afspraak om vanaf 2027 een indexatie van 1,5% voor actieve predikanten en 0,75% voor inactieve predikanten toe te kennen. Het vermogen is momenteel hoger dan de reële verplichtingen. Daarom wordt per 1-1-2026 de bovengenoemde indexatie toegepast.

Opmerking uit de zaal: als de indexatieproblematiek moet leiden tot aanvullende betalingen door een plaatselijke kerk (vanuit zorgplicht) dan zullen wij als kleine kerk nooit meer een oudere predikant beroepen. Dat zou dan puur om financiële redenen zijn. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Reactie: Ook dit punt nemen wij mee.

Opmerking uit de zaal: als kerk zonden wij eerder dit jaar ook al een brief over het indexatiebeleid. We begrepen dat deze nog in behandeling is bij het bestuur. Het onderschrijft wat ons betreft de voorstellen die Soest Baarn doet.

Folkert Pama sluit dit onderwerp af door te melden dat alle reacties over indexatie worden besproken in het bestuur. Dat het bestuur ook het contact met de predikantenvereniging zal onderhouden. Wel geeft hij aan dat er een aanzienlijk risico bestaat om alle midden boven 100% dekking aan te wenden voor indexatie. Indexatie heeft een lange termijn financieel verhogend effect en bij 1 of meerdere slechte beleggingsjaren zal dit direct negatief merkbaar zijn. Als er andere voorstellen komen dan zal enige demping wel aan de orde moeten zijn.

Er zijn verder geen vragen en opmerkingen. De indexatie voor 2026 is bij deze vastgesteld.

c) Vaststelling quotum 2026

Het quotum voor 2026 wordt conform het vigerende beleid vastgesteld.

9. Procesupdate route naar 2027

Ruurd Kooistra geeft een toelichting op het proces tot het moment van de definitieve schuldnota. De datum voor het sluiten van het fonds en de bepaling van de definitieve schuldnota is 1 januari 2027. Dat betekent dat pas in het voorjaar 2027 de definitieve stand kan worden vastgesteld. Het proces bestaat momenteel uit de volgende stappen:

- 2025/2026: nacontrole alle parameters
- Medio 2026: tussenstand financiële situatie
- Voorjaar 2027: bepaling definitieve schuld/ziel
- Najaar 2027: vastlegging van schuld per kerk waarbij het voor VSE een formele vordering wordt en voor kerken een formele schuld. Uiteraard wordt in dit proces alles wat al eerder is afgelost verrekend.

10. Tot slot

a) Uitslag stemmen

In totaal (fysiek in de zaal + online) hebben 62 kerken een stem uitgebracht.

Bestuur: Herman van Dijk is unaniem verkozen. Wim Martens met 1 blanco stem en 61 voor is ook verkozen.

RvT: Robert Jan Möhlmann en Frank Troost zijn unaniem verkozen.

b) Afscheid lid Raad van Toezicht

Onder grote dankbaarheid en applaus wordt afscheid genomen van Jan Siepeling. Jan is eerst als bestuurslid en daarna als lid RvT ruim 14 jaar betrokken geweest bij VSE. Als actuaaris had hij een zeer waardevolle bijdrage aan ons werk.

c) Rondvraag en sluiting

Ruurd Kooistra spreekt de koster Ben en Ria toe die helaas het werk moeten neerleggen in deze kerk. Zij hebben jarenlang uiterste zorg verleend en als goede gastheer en gastvrouw ons ontvangen. Onder luid applaus wordt dit bekrachtigd.

Er zijn verder geen punten voor de rondvraag. Ruurd Kooistra gaat voor in dankgebed en de voorzitter sluit de vergadering.